

غزنی، بستر تمدن شرق اسلامی

مجموعه مقالات

(جلد چهارم)

(به مناسبت انتخاب غزنی به عنوان
پایتخت فرهنگی جهان اسلام)

بررسی وضعیت
سیاسی اجتماعی غزنی

(از عصر غزنویان تا حاضر)

نویسندگان:

علی جان سعیدی، محمد رحمانی، جوادی دایکندی
حسن علی انوری، علی مدد فهمی، اسدالله امینی قره باغ،
نعیم عظیمی، حفیظ الله شریعتی (سحر)، محمدعلی توحیدی

تهران، ۱۳۹۳

سررسمه	کیانی، محمدفاضل، ۱۳۴۱-
عنوان و پدیدآور	غزنی، بستر تمدن شرق اسلامی: مجموعه مقالات (به مناسبت انتخاب غزنی به عنوان پایتخت فرهنگی جهان اسلام) / نویسندگان محمدفاضل کیانی، شوکت علی محمدی قزیری، محمدعلی افتخاری آریانپور؛ تهیه کننده مجمع فرهنگی علما و طلاب جاغوری. تهران: مؤسسه انتشارات عرفان، ۱۳۹۳.
مشخصات نشر	
مشخصات ظاهری	
شابک	ج ۱: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۸-۸۴-۰ ج ۲: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۸-۸۵-۰ ج ۳: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۸-۸۲-۲ ج ۴: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۸-۸۰-۸
وضعیت فهرست نویسی: فیا.	
یادداشت	ج. ۳ و ۴ (چاپ اول: ۱۳۹۳) (فیا).
یادداشت	کتابنامه.
مندرجات	ج. ۱. سیمای غزنی در منظومه های ادبی و تاریخی. - ج. ۲. عصر شکوه غزنین (گذری به تاریخ غزنی و غوریان) / نویسندگان مصطفی غزنی، عبدالحکیم محمدی (کاظمی)، سیدعلی نقی میرحسینی. - ج. ۳. ویژه فرهنگ ادب / نویسندگان احمدی رشاد، عصمت الله احمدی شیرداغی، قنبرعلی تابش، سلیمان علی نقی، عبدالغفور شکورزاده.... - ج. ۴. بررسی وضعیت سیاسی-اجتماعی غزنی (از عصر غوریان تا معاصر) / نویسندگان علی جان سعید، محمد رحمانی، جوادی دایکندی، حسنعلی غوری، علی مدد فهیمی، اسدالله امینی قره باغ....
عنوان دیگر	مجموعه مقالات (به مناسبت انتخاب غزنی به عنوان پایتخت فرهنگی جهان اسلام).
موضوع	غزنی.
شناسه افزوده	محمدی شاری، شوکت علی، ۱۳۴۸-
شناسه افزوده	افتخاری آریانپور، محمدعلی، ۱۳۳۱-
شناسه افزوده	مجمع علماء و طلاب جاغوری (افغانستان).
رده بندی کنگره	۱۳۹۳ ک ۹ غ ۴ / DS ۳۷۵
رده بندی دیویی	۹۵۸/۱
شماره کتابشناسی ملی	۳۴۵۱۴۵۱

مؤسسه انتشارات عرفان

□ غزنی بستر نه شرقی و غربی

(مجموعه مقالات؛ جلد چهارم)

«به مناسبت انتخاب غزنی، عنوان پایتخت فرهنگی جهان اسلام»

□ تهیه کننده: مجمع فرهنگی علما و طلاب، جاغوری

□ نویسندگان: علی جان سعیدی، محمد رحمانی جوادای دایکنندی، حسن علی انوری، علی مدد فهیمی، اسدالله امینی

قرهباغ، نعیم عظیمی، حفیظالله شریعتی (سجده)، محمدعلی توحیدی

□ ویراستار: حسین حسن زاده و مؤسسه انتشارات عرفان

□ طرح جلد: باسم الرسام

□ حروفچینی و صفحه آرایی: حروفچینی هُما (امید سیدکاظم)

□ لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مجتمع چاپ طیف نگار

□ نوبت چاپ: چاپ اول، ۱۳۹۳

□ شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

□ قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

□ نشانی: تهران، خیابان سمیه، بین چهارراه دکتر مفتاح و خیابان رامسر، پلاک ۱۱، صندوق پستی ۱۱۱، سو، واحد ۶

تلفن: ۸۸۳۰۰۲۴۵ فاکس: ۸۸۸۱۱۰۵۳

کابل، چوک دهبوری، چهارراه شهید، کتابفروشی مؤسسه انتشارات عرفان

تلفن: ۷۹۹۳۴۹۷۲۷ - ۰۰۹۳

□ شابک (جلد ۴): ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۸۰-۸۳-۸

□ شابک (دوره): ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۸۰-۸۴-۵

حق چاپ در ایران و افغانستان برای ناشر محفوظ است

ketaberfan.persianblog.ir

ketaberfan@yahoo.com

این کتاب، با حمایت مالی معاونت فرهنگی

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به چاپ رسیده است

فهرست مطالب

بخش نخست

معیت سیاسی - اجتماعی عصر غزنویان [۱۱]

۱۳	بررسی وضعیت اجتماعی غزنوی عصر غزنویان
۱۳	چکیده
۱۴	طبقات اجتماعی
۱۶	روابط مردم و کارگزاران
۱۷	مالیات
۲۰	اوضاع اقتصادی و تجاری
۲۵	منابع و تولیدات
۲۶	مراکز دینی و مذهبی
۲۸	مذهب
۳۰	شیعیان امامی
۳۴	اسماعیلیه
۳۵	توسعه فرهنگی
۳۸	زبان فارسی و سنت ادبی
۴۰	اوضاع علمی
۴۳	هنر در عهد غزنوی
۴۶	جمع‌بندی
۵۰	منابع
۵۳	تجارت محور اقتصاد غزنویان
۵۳	چکیده
۵۳	مقدمه
۵۵	مزیت‌های تجاری در عصر غزنویان
۵۶	موقعیت جغرافیایی
۵۷	ایالت‌های آباد حکومت غزنوی

۵۹	شهرهای دیگر.....
۶۰	حکمرانی مقتدر.....
۶۱	تجارت موتور توسعه اقتصاد عصر غزنوی.....
۶۲	نقش تجارت در کشاورزی و مال‌داری.....
۶۳	نقش تجارت در توسعه صنعت.....
۶۶	تجارت و تأمین منابع مالی دولت غزنوی.....
۷۰	هزینه‌های غزنویان.....
۷۳	نتیجه‌گیری.....
۷۴	منابع.....
۷۵	تجاری که شاه بر اندیشه دینی و مذهبی سلطان محمود غزنوی.....
۷۵	مقدمه.....
۷۵	اندیشه سیاسی و اجتماعی غزنویان.....
۷۷	تعامل با شیعیان امامیه، غور و غرجستان.....
۷۹	عدم احساس تهدید خط.....
۷۹	کوهستانی بودن و پیچیدگی مسیرها.....
۸۰	اهداف مادی و کسب غنائم.....
۸۰	مدارا صلح‌طلبی شیعیان غور.....
۸۱	علل خصومت با شیعیان اسماعیلی، بلخی و متزله.....
۸۴	ناسازگاری غزنویان با عقل‌گرایان (معتزله).....
۸۶	دین‌ایزار سیاست غزنویان.....
۸۷	غزنویان و سیاست‌های یک بام و دو هوا.....
۹۴	مدارای سیاسی غزنویان با شیعیان.....
۱۰۵	تعامل سلسله غزنویان با مذاهب اسلامی.....
۱۰۵	مقدمه.....
۱۰۶	بیان مسأله.....
۱۰۶	ضرورت و اهمیت مسأله.....
۱۰۶	هدف و سابقه تحقیق.....
۱۰۷	مفهوم‌شناسی.....
۱۰۸	غزنی در عهد باستان.....
۱۰۸	پیشینه غزنویان.....
۱۰۹	اوضاع مذهبی خراسان در زمان غزنویان.....
۱۱۱	مهم‌ترین مذهب.....
۱۱۲	تعامل غزنویان با همسایگان.....
۱۱۴	تعامل غزنویان با مذهب حنفی.....
۱۱۵	پیامدهای تعصب مذهبی محمود.....
۱۱۶	صدور اسلام به هند یا جنگ مذهبی.....

۱۲۰	روابط غزنویان با علمای دینی
۱۲۲	سلطان محمود و عنوان مجاهد فی سبیل الله
۱۲۴	تعامل غزنویان با مذهب تشیع
۱۲۴	قتل حسنگ وزیر
۱۲۸	روابط غزنویان با دیلمیان
۱۲۸	غزنویان، سلجوقیان و تشیع
۱۳۳	تعامل غزنویان با آل بویه
۱۳۴	مذهب آل بویه
۱۳۶	ظلم مصطفی بن قرمطیان
۱۳۹	غزنویان و آثار شیعی
۱۳۹	غزنویان و ارامیه
۱۴۱	تعامل غزنویان و اساماعیلیان
۱۴۲	حضور اسماعیلیان در بیه
۱۴۲	تعامل غزنویان و غوریان
۱۴۳	نخستین رگه‌های تشیع در افغانستان
۱۴۹	روابط غزنویان با فاطمیان مغول
	عزم جهاد یا ثروت هندوستان
۱۵۲	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۵۳	منابع
۱۵۴	علل و فرایند فروپاشی سلسله غزنوی
۱۵۷	مقدمه
۱۸۱	نتیجه
۱۸۲	منابع

بخش دوم

بررسی وضعیت سیاسی-اجتماعی عصر غوریان [۱۸۷-۲۵۰]

۱۸۷	ساختار سیاسی و نظام اداری غوریان
۱۸۷	مقدمه
۱۸۸	حکومت فدرالی
۱۹۹	سیاست دینی و فرهنگی غوریان
۱۹۹	مقدمه
۲۰۰	سیاست دینی و فرهنگی غوریان
۲۲۳	بررسی روابط خارجی غوریان
۲۲۳	مقدمه
۲۴۵	نتیجه‌گیری
۲۵۰	منابع

بخش سوم

بررسی وضعیت سیاسی-اجتماعی غزنی معاصر [۲۵۵]

۲۵۷	عبور از مذهب گرایی و قوم مداری
۲۵۷	چکیده
۲۵۸	مقدمه
۲۵۸	تعریف قوم
۲۶۱	قوم و نژاد
۲۶۱	تبعیه
۲۶۲	قوم گزین نامشروع
۲۶۶	مذهب
۲۷۵	منابع
۲۷۷	نقش هزاره ها در سیاست و حکومت افغانستان
۲۷۷	مقدمه
۲۷۸	طرح مسأله پژوهش
۲۷۹	اهمیت و ضرورت تحقیق
۲۷۹	مفهوم شناسی
۲۹۰	نقش هزاره ها در سیاست و حکومت از دوره اشرف ابدالی تا پایان حکومت یعقوب خان
۳۱۱	نقش هزاره ها از دوره عبدالرحمن تا نادر شاه مسعود
۳۴۲	نقش هزاره ها در سیاست و حکومت از دوره ظاهر شاه تا سقوط داوود خان
۳۶۴	نتیجه و جمع بندی
۳۶۵	منابع
۳۶۹	بررسی وضعیت علمی-آموزشی غزنی در سده اخیر
۳۶۹	مقدمه
۳۷۱	نگاهی گذرا به وضعیت آموزش و پرورش در گذشته
۳۷۲	اولین مکتب دولتی
۳۷۲	اولین لیسه دولتی
۳۷۳	باز شدن مدارس بر روی همه اقوام
۳۷۴	مراکز آموزش دولتی در ولایت غزنی
۳۷۵	دولت های اخیر و تأخیر آموزش
۳۷۶	عدم گسترش مکاتب جدید
۳۷۷	نظام استبدادی مانع توسعه آموزش
۳۸۰	تعداد مکاتب موجود در مراکز هجده گانه ولایت غزنی
۳۸۰	رتبه بندی و لسوالی ها
۳۸۱	دانشگاه غزنی
۳۸۳	دارالمعلمین غزنی

۳۸۴	مراکز آموزشی خصوصی
۳۸۶	متون آموزشی دولتی
۳۸۶	مشکلات و موانع آموزش
۳۸۷	اولین مدرسه دولتی در جاغوری
۳۸۸	برخورد مردم با گشایش اولین مدرسه دولتی
۳۸۸	سال‌های انقلاب و جنگ‌های داخلی
۳۸۹	دوره طالبان
۳۹۰	دولت و توسعه آموزش و پرورش
۳۹۱	تعریف آموزش
۳۹۲	آموزش پیرامونی
۳۹۳	آموزش رفاهی و عملی
۳۹۳	آموزش مستقیم
۳۹۳	مراکز علمی-آموزشی غزنی
۳۹۴	آموزش دینی
۳۹۵	پیشینه مکتب‌خانه
۳۹۵	مکتب‌خانه
۳۹۷	متون آموزشی مکتب‌خانه‌ها
۳۹۹	متون دینی اهل سنت
۴۰۰	وظایف ملای مکتب
۴۰۲	چگونگی تشکیل و اداره مکتب‌خانه
۴۰۳	مشکلات مکتب‌خانه‌ها
۴۰۳	کهنگی روش‌های تدریس
۴۰۴	نبود وسایل آموزشی جدید
۴۰۴	تنبیه بدنی شاگردان
۴۰۴	ناتوانی علمی و مهارتی
۴۰۵	انقراض مکتب‌خانه‌ها
۴۰۶	مدارس علوم دینی در ولایت غزنی
۴۰۷	گسترش مدارس علمیه
۴۰۷	مهم‌ترین مدارس علمیه ولایت غزنی
۴۰۸	مدارس علمیه مرکز ولایت غزنی
۴۰۸	مدرسه خاتم الانبیاء (ص)
۴۲۹	منابع
۴۳۷	روابط طالبان با هزاره‌های ولایت غزنی
۴۳۷	چکیده
۴۳۸	مقدمه
۴۳۹	پیشینه تحقیق

۴۳۹	معرفی اجمالی طالبان
۴۵۲	چشم اندازی از ولایت غزنی
۴۶۱	روابط طالبان با شیعیان در ولایت غزنی
۴۷۰	جاسوسان محلی
۴۸۵	نتیجه گیری و جمع بندی
۴۸۶	منابع
۴۸۹	غزنی چنان است که من دیدم پار
۴۸۹	ریش وازگانی
۴۹۰	موقع جغرافیایی
۴۹۱	گذشته تاریخی
۴۹۱	دولت ربوی یا غزنویان
۴۹۴	جایگاه تاریخی (تکیه بر آثار باستانی)
۴۹۶	مکان های تاریخی
۴۹۷	دروازه های شهر
۴۹۸	مکان های دیدنی دوره سوری
۴۹۸	باغ ها
۴۹۹	دیگر مزارهای غزنی
۵۰۰	برخی از بزرگان و مشاهیر غزنی در گذشته
۵۰۸	اوضاع فرهنگی و مطبوعاتی در غزنی معاصر
۵۱۱	منابع
۵۱۳	اوضاع سیاسی، اداری و اجتماعی «قندهار»
۵۱۳	مقدمه
۵۱۴	مفهوم شناسی
۵۳۸	نتیجه گیری
۵۳۹	منابع